

2) Zákon o stimuloch pre výskum a vývoj

poskytnutie stimulov formou dotácie zo štátneho rozpočtu a úľavy na dani z príjmu pre podnikateľov, ktorí vytvoria nové, alebo rozšíria existujúce pracovisko zamerané na základný výskum, aplikovaný výskum alebo experimentálny vývoj; žiadosti o stimuly posudzuje ministerstvo školstva, ministerstvo financií a vláda

Zámer opatrenia: stanoviť pravidlá a postupy pre poskytovanie stimulov pre výskum a vývoj vykonávaný podnikateľmi zo všetkých odvetví národného hospodárstva Slovenskej republiky tak, aby podnikatelia boli motivovaní vo väčšej miere zakladať svoj rozvoj a podnikateľské zámery na výsledkoch výskumu a vývoja

Obsah opatrenia:

- zavedenie dvoch podporných nástrojov pre vedu a výskum: dotácie zo štátneho rozpočtu formou spolufinancovania projektov a úľavy na dani z príjmu
- stimuly sa poskytujú podnikateľským subjektom na podporu základného výskumu, aplikovaného výskumu a experimentálneho vývoja
- podmienky pre poskytnutie stimulov: vytvorenie nového, alebo rozšírenie existujúceho pracoviska zameraného na výskum a vývoj; toto pracovisko bude výskum a vývoj vykonávať najmenej 5 rokov po skončení poskytovania stimulov
- žiadateľ musí z vlastných zdrojov obstarat pozemky, budovy, infraštruktúru, zamestnancov a presonál
- minimálna výška nákladov projektu pre právo na poskytnutie stimulu:
 - základný výskum – 1 mil. € pre veľkých podnikateľov, 0,5 mil. € pre stredných podnikateľov, 0,25 mil. € pre malých- a mikropodnikateľov
 - aplikovaný výskum a experimentálny vývoj – 3,5 mil. € pre veľkých podnikateľov, 2,5 mil. € pre stredných podnikateľov, 1,5 mil. € pre malých- a mikropodnikateľov
- žiadosť o stimuly posudzuje ministerstvo školstva na základe dvoch odborných posudkov, ktoré sú podkladom na komplexné hodnotenie žiadosti
- proti zamietnutej žiadosti sa nedá odvolať
- o poskytnutí dotácií do výšky 2 mil. € rozhoduje ministerstvo školstva, o poskytnutí väčších dotácií rozhoduje vláda
- pri schvaľovaní dotácií sa zohľadňuje najmä príspevok výsledkov projektu k rozvoju výskumu a vývoja, zvýšeniu konkurenčnej schopnosti hospodárstva SR, rastu zamestnanosti v oblasti výskumu a vývoja a k regionálnemu rozvoju
- po schválení dotácie rozhoduje ministerstvo financií o daňovej úľave, ktorej výška je priamo úmerná celkovým nákladom na projekt a podielu vlastných zdrojov žiadateľa na tomto projekte

Hlasy proponentov:

- investície do vedy a výskumu sú základom dlhodobej konkurencieschopnosti a potenciálu pre zlepšovanie podnikateľského prostredia, ale v súčasnosti je inovačná aktivita podnikateľských subjektov v SR oproti ostatným členským krajinám EÚ veľmi nízka
- opatrenie vytvorí priaznivé podmienky pre zvyšovanie celkových výdavkov na výskum a vývoj v podnikateľskej sfére
- získanie prostriedkov štátneho rozpočtu je pre podnikateľské organizácie stimulom pre to, aby investovali svoje vlastné prostriedky práve do výskumu a vývoja
- veda a výskum sú často veľmi náročné, až rizikové investície, pre ktoré mnohí podnikatelia bez stimulov nemajú dostatočnú motiváciu
- zlepší sa previazanie univerzít s firmami, čo nadväzuje na opatrenie o odbornom vzdelávaní a príprave, ktoré podporuje previazanie stredných odborných škôl s firmami

Hlasy oponentov:

- nestačí systém dotovať, ale treba vytvoriť transparentný a motivačný mechanizmus, aby boli dotácie adresné a účinné – napríklad podporou výsledkov projektov, a nie spoločností, ktoré projekty realizujú
- ministerstvo školstva síce získa dva odborné posudky žiadosti o stimul, no nemusí ich rešpektovať
- v súčasnosti existuje Agentúra na podporu výskumu a vývoja, ktorá rozhoduje o projektoch do 200 tis. €, aj za účasti vedcov; táto agentúra by mala rozhodovať aj o väčších projektoch – teda tých, ktoré spadajú do kompetencie nového opatrenia
- zmeniť treba celý systém, nestačí iba jeden zákon: podnikateľom napríklad vadí administratívna byrokracia pri predkladaní projektov na získanie eurofondov či vyradenie kvalitných projektov kvôli formálnym nedostatkom

Primárny zdroj: Zákon (č. 185/2009 Z. z.) o stimuloch pre výskum a vývoj

<http://www.nrsr.sk/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=2722#IICit>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 23.4.2009 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.8.2009

Navrhovateľ: Ministerstvo školstva SR